

DE NOORDSE ZEGGE: SOORT VAN DE ONGESTOORDE FRIESE BODEM

Lieuwe Calsbeek

Pas in 1947 werd de Noordse zegge in Nederland, tussen oud herbariummateriaal van Scherpe zegge, ontdekt. Een jaar later werd deze nieuwe soort ook in het vrije veld gevonden. Naar aanleiding van deze vondsten werd de zeggensoort ook in het aan ons land grenzende Nedersaksen (D.) ontdekt. Een geheimzinnige soort derhalve, reden waarom de FFF-Plantenwerkgroep Gorredijk e.o. haar als jubileumsoort nomineerde.

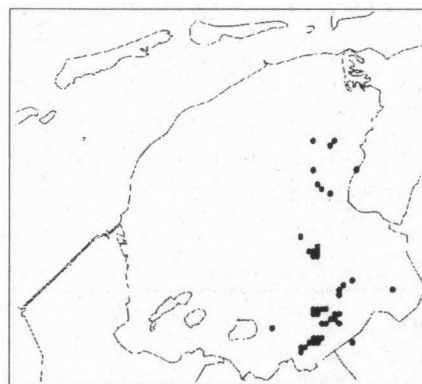
VOORKOMEN

Verder onderzoek, onder andere door onze plantenwerkgroep, maakte duidelijk dat de Noordse zegge vooral langs beken in Noordoost-Nederland voorkomt, plaatselijk zelfs talrijk. Het verspreidingsgebied reikt echter niet verder zuidwaarts dan de Overijsselse Vecht. De Noordse zegge groeit in beekdalen aan de randen van het Drents plateau. Vooral in de meest intact gebleven delen (qua bodem en waterhuishouding) van deze dalen is zij nadrukkelijk aanwezig. De Nederlandse en Noordwest-Duitse vindplaatsen vormen de voorpost van de dichtstbijzijnde vindplaatsen in Scandinavië op zo'n 300 km afstand. De

soort komt dus voor in de koudere delen van het noordelijk halfrond, waarvan de zuidgrens onder andere door Nederland loopt. In Fryslân komt de Noordse zegge in 44 uurhokken (5x5 km) voor, van de in totaal circa 140 Friese uurhokken.

NOORDSE ZEGGE

De Noordse zegge is een grijsgroene, middelhoge tot hoge plant, met lange kruipende wortelstokken waaruit bloeistengels en niet bloeiende scheuten ontspringen. Meestal zijn er weinig bloeistengels. Bloei kan tot ver in de zomer doorgaan. De stompe driekante stengel is glad en broos. Het blad is

Kaart verspreiding Noordse zegge in Fryslân
FLORON, Florbase-2f 1975-1999

vrij vlak en ongeveer 5 mm breed. De bovenste (2 à 3) aren van de bloeiwijze zijn de mannelijke, de onderste (3 à 5) aren zijn vrouwelijk en iets knotsvormig. De vruchtzetting is opvallend laag, gemiddeld slechts één rijpe vrucht per halm.

GROEIPLAATSEN

Noordse zegge staat op humusrijke

tot venige gronden die in de winter nat zijn of ondiep onder water staan en waarbij in de zomer het water slechts enkele decimeters onder het maaiveld zakt. Waarschijnlijk is toevoer van diep, basenrijk grondwater in de zomer, met een verkoelende invloed op het wortelmilieu, belangrijk om zich te

kunnen handhaven in onze streken. Langs de Friese beken komt Noordse zegge vaak samen met Tweerijige zegge voor. Andere begeleidende soorten zijn bijvoorbeeld Holpijp, Waterdrieblad, Snavelzegge, Wateraardbei, Liesgras, Moeraswalstro en Scherpe zegge.

In beweide terreinen komt Noordse zegge niet voor. Verstoring van bodem en vooral ook waterhuishouding, bijvoorbeeld door ruilverkavelingen en herinrichtingsprojecten, hebben vaak desastreuze gevolgen voor (het leefmilieu van) de Noordse zegge.

Lieuwe Calsbeek, FFF-Plantenwerkgroep Gorredijk en omstreken
Feanborch 9, 8403 BJ Jonkerslân (tel.: 0513-462885)
